PRAHASANUM SERIES NO. 2.

MAHAYOGA RAHASYAM

మహాయోగరహస్యప్రహసనము.

Vice Condemned.

BY

RAJA M. BHUJANGA RAU,

BAHADUR, ZAMINDAR,

ELLORE.

SECOND EDITION.

THE MANJUVANI PRESS.

1904.

 [*Price 2 Annas.*

Printed by N. ChalapatiRau.

శ్రీరస్తు.

మహాయోగరహస్యప్రహసనము.

ఇది.

అష్టావధాని

శ్రీరాజా మంత్రిప్రగడ భుజంగరావు

బహద్దరు జమీందారుచే

రచియింపఁబడినది.

1904

మంజువాణీ ముద్రాక్షరశాల

ఏలూరు.

రెండవతూరి 1000 కాపీలు.

వెల 2 అణాలు.

మార్కండేయస్వామినే నమః.

శ్లోకము.

శ్రీమ ధ్యాయామి మిధ్యాచకవికచచ్చైత్స్య సత్యస్వరూపమ్।
హృద్యం సన్మాని వేద్యం శ్రుతిమహితసతీభాగ్యసౌభాగ్యకందమ్।
సిద్ధం సర్వానువిద్ధం పరమశివమయం భవ్యదివ్యప్రకాశమ్।
మార్కండేయేశ్వరాఖ్యం నతజనసుఖదం భాగధేయం మదీయమ్॥

ఇందువచ్చుపాత్రలు.

పురుషులు.

1. యోగి-కథానాయకుఁడగు వెంకన్న.
2. వీరాస్వామి-వంచకుఁడు.
3. షుబేదారు-వీరాస్వామి స్నేహితుఁడు.
4. సిద్దైయ్య-షుబేదారుస్నేహితుఁడు.
5. వెంకోజీపంతులు-షుబేదారుసిద్దైయ్యలకుగురువు.
6. అవధూత-వేదాంతి
7. క్రిష్ణారావు-అవధూతశిష్యుఁడు.
8. లక్ష్మయ్య-వెంకన్నయూరివాఁడు.
9. పరమహంస మహాయోగి.
10. రామప్ప-పరమహంసశిష్యుఁడు.

స్త్రీలు.

1. లక్ష్మమ్మ-వెంకోజీపంతులుభార్య.
2. వెంకాయి-ఒకపడుచుస్త్రీ
3. నాగరత్నము-వెంకాయిస్నేహితురాలు.
4. విశాలాక్షి-పంతులుశిష్యురాలు.
5. సుందరము-విశాలాక్షిస్నేహితురాలు.

శ్రీరస్తు.

మహాయోగరహస్యప్రహసనము.

రంగము—ఏలూరుసత్తెయ్యనాయుడుగారి తోటచాయలు.

కాకాయని పక్షికులసహస్రంబు లరుణోదయరహస్యమును వెల్లడి చేయనో వారోదలు చేయుచుండెను. ఝుమ్మనిమూగు తుమ్మెదల దిమ్ములనులికిపడి లేచినట్లు పల్లవులచాటులనున్న ప్రసవములు విచ్చుచుండెను. వాసంతిక తరునికరములు చివురుబాణముల సంధించి వసంతాగమము నిరీక్షించుచు మనోహరముగా నుండెను. రేపకడ పతులతో నతులగతి రతిపరిశ్రమనొందిన సారసనేత్రల చిరుచెమ్మటల నార్చుటకో యన, మందమారుతము పరిమళపరిమిళితమ్మగు పుష్పగంధవహమయి వీవఁ జొచ్చెను. అంత దినప్రశయమును సూచించుచు నరుణోదయము దశదిశల నలంకరించె. తేజిపురు మెక్కిన మైమరపుచే నొడలెఱుఁగక కూయు వనపుంస్కోకిలారావములకు మారెలుంగు లిచ్చుచు వారిజనేత్రలు తిరుగసాగిరి. తేలిపోనముల చాడ్పున బైసికిలు బండ్ల నెక్కి కొందరు పోవుచుండిరి. గుఱ్ఱపుబండ్ల నెక్కి వంతెనయంతయు నదురునట్లు నానామిన్నేకముగా భూమి గజగజ వడంకునట్లు పరువులెత్తించుచు, గొందఱు ప్రముఖులు వెడలుచుండిరి. వంతెనక్రింది కాల్వలలో గడలు వేయుచు, పడవల నడుపుచుండిరి. నీళ్ళబిందెల బుజములపై పెట్టుకొని స్త్రీలనేకులు ప్రసంగములు చేసికొనుచు నడచుచుండిరి. ఎటుచూచినను ప్రపంచమంతయు నొక్కసారి జీవవంతమైనట్లు కన్పట్టె.

(అప్పుడు నీళ్ళబిందెలతో వెంకాయి, లక్ష్మమ్మ ప్రవేశించుచున్నారు)

వెంకా—ఏమమ్మా అక్కా! ఇవాళే కామల్లు మూడువందల యేండ్ల మహాయోగి వచ్చేది. మూఁడువందలయేండ్లు యెలా బ్రతికాడో? అదినాకుతెలిసివుంటే యీపాటికి మా అమ్మను చచ్చిపోకుండా బ్రతికించేదాన్నే. నిజంగా మూడువందలయేండ్లమ్మా!

లక్ష్మ—మూడువందలయేండ్లమాట నిజమేట మా ఆయన రాత్రి యిం కెవరో అయిదువందలయేండ్ల మహాయోగి కూడావున్నారన్నార న్నారు. ఇవాళ రావటము నిజమే- అందుకనే మా ఆయన నన్ను పెందఱాడే వంటచేయుమన్నారు-

వెంకా—ఇదుగో నమ్మాయి- ఆకే మవుతుందో గాని వూరంతా నుట్టు కు అట్టుడికినట్టుడికిపోతున్నది

లక్ష్మ—ఏమీ కావటమేమిటి? ఇవాళ రానేవస్తాడు-

వెంకా—అవును, నిజమే- ఆయనకేమి యెడ్లు కదలాలా, బండ్లుక దలాలా? "జయపరమేశ్వరా" అని యెప్పుడు తలుచుకుంటే అప్పుడే వచ్చివాలాడు

లక్ష్మ—అమ్మాయి నేవెడతా, మళ్ళీఅలస్యమయితే చంపుతాడు, వూళ్ళో వెళ్ళి కుక్కలకడావిడి అన్నట్టు యేవేదాంతులొచ్చిన మాకొం పమీఁదికే వస్తుంది, మరీ మాకొంపు వేదాంతదారికాదు, ఆతగాడి వల్ల సంసారం కుంపయిపోతున్నది,

వెంకా—నిజమే, ఒక్కరు పట్టుకొని మిడికితే యేమయినట్టు అదుగో నాగరత్నము వాండ్లు వస్తున్నారు, నే వాళ్ళతో వస్తా వెళ్ళండి-

(అప్పుడునాగరత్నము మొదలగు కొందఱుస్త్రీలు వచ్చుచున్నారు)

నాగ—ఓహో! వెంకాయి కాంబోలు, ఎన్నాళ్ళ కగుపడ్డావే. ఇవాళరానిచ్చిందీ మీ అత్తగారు ?

వెంకా—మా అత్తగారు వూళ్ళో లేదు, నిన్న నే విశాఖపట్టణము వెళ్ళింది,

నాగ—అలా చెప్పు అందుకనే తీరిక చేసుకొని బయలుదేరావు. ఏమిటి లక్ష్మమ్మతో మాటలాడుతున్నావు, ఆవిడే మొగుడి పేదాం తమేమయినా నీకుచెప్పతాను రమ్మన్నదాయేమిటి ? వాండ్లయిం ట్లో కోటీశ్వరయోగియున్నాడులే, నిన్ను శిష్యురాలను కమ్మను మంటున్నదాయేమి ?

వెంకా—అబ్బే అదికాదు. మహాయోగి ముచ్చట చెప్పకుంటున్నా ము, నీవువిన్నావా ?

నాగ—విన్నావా అంటా వేమిటి. ఊరంతా వుడికిపోతూ వుంటే. ఇవాళ కచ్చేరీలకన్నీ శలవు యిస్తారట, ఇస్కూళ్ళు కూడా కట్టి వేస్తారట. మా ఆయన యింకా యిస్కూలుకు వెళ్ళలేదు.

వెంకా—నాగరత్నం, అన్ని వందల యేండ్లున్నవాడు యెంత ముస లి తొక్కవలె వుంటాడో !

నాగ—పదుచువాడివలె వుంటాడంట. ఆయన అందగీవలెం గాక నిజముగా చాలామహాత్మ్యము కలవాడేట. దొరలుకూడా అనే కమంది పరీక్ష చేసి అపరాధనుని చెంపలు వేసుకొన్నారంట.

వెంకా—అవును. ఏపుట్టలో ఏపాముందో ఎవరికి తెలుసు ? ఎంతెంత వాండ్లులేనిదీ యీప్రపంచమిల్లా నిలిచిందీ.

నాగ—ఎవరే వెంకాయీ ఆయన యిందాకటినుంచీ మన మాటలన్నీ వింటూనుంచున్నాడు ఆగట్టుమీద ?

వెంకా—మీ ఆయనబావమరిది

నాగ—మా ఆయన బావమరిదిగాడు. మీ అమలాపురం పెద్దబావ.

వెంకా—మరియెవరంటే నాకేం తెలుసునని అడిగావు ?

వాగ— మరదలవు నీకింతమాత్రము తెలియదా అనుకున్నా ఎవరయి తేనేమిలే యోగిముచ్చట చెప్పుకుంటున్నామని విన్నాడు కాఁబోలు. ఇప్పుడిదో వేలం వెళ్లి బయలుదేరిందిగా.

వెంకా.— వదినె నేవెడతానమ్మా.

వాగ— సరే. నేనువస్తాపద.

(ఆమాటలవిని వీరాస్వామి యిట్లనుకొనుచున్నాఁడు)

వీరా—(తనలో) ఇదిమహామంచిసమయముగావున్నది. క్రిందబారేచీమ, పైనబొయ్యేపక్షీ యావన్మంది యోగిమాటే చెప్పుకొంటున్నారు. ఎవరినోటవిందామన్నా యిదేకబురు. షుబేదారు నేను వెళ్ళగానే నిముషములో లొంగిపోయినాడు. ఇఁక నేను బోయి వెంకన్నను మహాయోగిగా మార్చవలెను అదుగో నాకోసము వస్తూనేవున్నాఁడు

[అనితోటలోనికిఁబోయి]

వీరా— నీవిఁకతిన్నఁగావుండాలి అందఱునిన్ను చూడడానికి వస్తారు జాగ్రత్త మనకపటము తెలియనియ్యఁగూడదు సుమా

యోగి— ఏమిచెయ్యమంటే అదేచేస్తాను.

వీరా— నీతిరుపతిమొక్కుకు పెంచినగోళ్ళూ తలాయిందుకు పనికివచ్చింది నీవుమాటాడకనూర్చో ఎండఉవచ్చినాసరే కన్నులుమూసుకోవాలి,

యోగి— నేనెంతసేపఁమూసుకోను? గంటకోమాటయినా తెరవకపోతే వుండలేను అదిసరే నాకు మూర్ఛవస్తే యేమిచెయ్యను? మూర్ఛతోపాటు నోటనురగపడుతుంది.

వీరా.— కన్నులుమధ్యమధ్య తెరవవచ్చును మూర్ఛమాటే—(తనలో) ఒకటికుదిరితే ఒకటికుదరదు గోళ్ళు, తల, గడ్డము యెదిగిందిగదా అనిచూస్తే మూర్ఛరోగము వంటిపట్టుకుంది. [ప్రకాశముగా] నీకుమూర్ఛయెన్నాళ్ళకోసారి వస్తూవుంటుంది

యోగి—ఎప్పుడుబడితే అప్పుడేవస్తుంది.

వీరా—పోనీ యీవాళిటికి ఆపుకోలేవు?

యోగి—ఆపుకుంటేఆగదు. మూర్ఛవచ్చేముందరమట్టుకు నన్ను జాగ్రత్తగా కనిపెట్టాలి!

వీరా—సరేగాని ఎవరయినా పెద్దలువస్తే మూర్ఛరావద్దు. అంతాకన్నా నైగచేతనే తెలియచెయ్యవలెను- అనేకమందివచ్చి పాదాలమీదబడతారు. బహుజాగ్రత్తగా సంచరించాలిసుమా.

యోగి—పాదాలమీదబడితే నాకు చక్కిలిగిలి వేస్తుంది నవ్వువస్తుందేమో?

వీరా—రామరామ! నీతో అన్నీచావులే-నీపుణ్యమాయిరిగాని అల్లా చిమాన అధికాచమావాలకని మధ్యమధ్య లేచిపోకు- అప్రతిష్ఠవస్తుంది-

యోగి—అబ్బో! నాకు అసలు అతిమాత్రం అందుకనే తలగడ్డము పెంచి వెంకటేశ్వరులకు మొక్కుకున్నాను. అదిమట్టుకు ఆపటం నాతరంగాదు- లేకపోతే నేను వూరికేవుంటాను నీవు యోగివిగా

వీరా—నాకుగోళ్ళు, గడ్డము వుంటే నిన్నానిన్నా బ్రహ్మంలకనే పోదును- ఎలాగయినా నీవేసర్దుకోవాలి అదుగో యెవరోవస్తున్నారు- ఈతెరలోకూర్చో చంకలో పంగలకఱ్ఱ అనుకో జాగ్రత్త మధ్యమధ్య మాట్లాడాలంటే బ్రహ్మసత్యం- జగత్తు మిథ్య అనిమాత్రమను- అదుగోదగ్గరకు వస్తున్నారు మాటదక్కించాలి వేలకువేలు వరషము కురుస్తుంది- నేను ముందుపాత్రిజాచారము పడతాను. కన్నులుమూసుకో-

[అప్పుడు షుబేదారు ప్రవేశించుచున్నాడు.)

వీరా—మీరా! ఎవ్వరోఅనుకున్నాను ఇంకా తమరు రాలేదనినే

దూరుచూస్తున్నాను- తూర్పువీధి అవధూత మహా అసాధ్యపు వే
దాంతి వున్నాడట- అతఁడేమయినా చేస్తాడేమో అని భయం
గావుంది. అయినా అన్నిటికి మీరేవున్నారు.

[చెవిలో నేమియో చెప్పుచున్నాడు)

షుబే—నేనువెళ్ళి వెంటఁబెట్టుకొని వస్తాను. జాగ్రతగా వుండఁడి-
(తనలో) ఏదోవిధముగా అయ్యగారిని లేవదీస్తే యిఁక అంతా
సాగిపోతుంది, ఇక్కడికే యెనిమిదిగంటలయింది, అయ్యగారు
యింట్లోవున్నారో లేనేలేరో త్వరగా వెళ్ళవలెను-

(అనివెళ్ళి పంతులుగారి తలుపుకొట్టుచున్నాఁడు]

లక్ష్మ -(తలుపుచాటునుండిచూచి తనలో] ఈషుబేదారుతో మా సం
సారం కూలిపొయ్యేయోగంవచ్చింది.. పిల్లివలె అన్నీ అంటిస్తా
డు, తనపించక్ మట్టుకు తానుదాచుకుంటాడు, ఈవెధవవేదాం
తముతోనే మాకొంప మునిగింది, (తలుపుదెరచి ప్రకాశముగా]
షుబేదారుగారేనా ? ఎవరో అనుకున్నాను, పంతులుగారెక్కడి
కో తెల్లవారుఝామున లేచివెళ్ళారు ఇంకా రాలేదు. కచేరీ పని
మీఁద వెళ్ళారేమో;

షుబే—అక్క- నంచిసమయములో నేలేరు- ఎవ్వరితో చెప్పకండి- మ
హాయోగివచ్చి మానసత్తెయ్యనాయుఁడిగారి తోటలోదిగాడు-

లక్ష్మ—(తనలో) నాప్రాణము గుబుకూ గుబుకూ అన్నట్టే అయింది-
వూళ్ళోకి యేదివచ్చినా ముందు మాకొంపమీఁదికి వస్తుంది నే నె
న్నివిధాలచెప్పినా వినరు. ఇక్కడికి మంగయ్య కియ్యవలసినప
ద్దలాగేవుంది. ఈసంసారం ముందుకురాదు- చెపితే అయిదు త
ట్టులకోపం-

షుబే—అమ్మగారూ ! సిద్దయ్యగారిని పిలుచుకొస్తానుగాని అయ్యగా
రువస్తే యోగివచ్చాడనిచెప్పి యింట్లోవుండమనండి.

లక్ష్మ— నా ఆజ్ఞమీఁదవుంటారా ? చెపుతాను- ఇవాళమంగయ్యబా
కీ ఫయిసలుచేయిస్తు- మళ్ళీపరపతివుట్టను.

(అప్పుడుకిర్రుచెప్పులు తొడుగుకొని వెంకోబరావు పంతులు ప్రవేశించుచున్నాడు)

వెం:—ఏమండోయి షుబేదారుగారు, ఇవాళ కైవల్యామృత సార సంగ్రహ పత్రికవచ్చిందా? ఏమేవు, ఇదుగో తలగుడ్డ అవతల బెట్టి కొంచెము తరువాణితేట తీసికొనిరా.

లక్ష్మి—(కొంచెము విసరబోసినట్లుగా) మీకన్నీ పాడు అలవాట్లు అబ్బుతున్నాయి- బ్రాహ్మణీకం పాడయిపోయింది.

షుబే—అయ్యా గారూ! మహాయోగిగారువచ్చి మా సత్తెయ్యనాయుడుగారితోటలో దిగారు. ఎంతసాధువులండి- గొప్పమహాత్ములు- తమదర్శనప్రకారమే అయింది.

వెంకో—నేనురాత్రి ప్రసాద స్వీకార మందు చెప్పలేదూ కొంచెము దృశ్యముగా కనుపించినదని? గడ్డము గోళ్ళు బాగా యెదిగివుండాలి. కొంచెముశుష్కించినట్టులేదూ?

షుబే--గుర్వాజ్ఞ- తమకు తెలియనిదేమున్నది, తమ కేవిధంగా ద్యోతకమయిందో అంతా అదేతీరుగా వున్నది- గొప్పసత్త్వము వుంది లోకులు అజ్ఞానులు- తనలోజీవము తానెఱుఁగఁ బట్టె అన్నట్లు పున్నచోటు తెలియక రయిళ్ళ పడవలుపట్టుకొనితిరుగుతున్నారు- తమకు ముందే తెలిసినది- యోగ్యుల సహవాసము సామాన్యము గాదు-

వెంకో--వెఱ్ఱివాళ్ళు, మహాయోగులెప్పుడూ అకాత్తుగా వస్తారు గాని అట్టహాసముగా రానేరారు- వారికిలోకపుబండ్లతో పనిలేదు- మనోవేగం చేత వేవస్తారు-

షుబే--గురువాజ్ఞ- ప్రాద్దెక్కుతున్నది-

వెంకో--అవధూత యివాళ రంగనాయకమ్మకు ఒప్పుకొన్నాట్ట- అతఁడేదోవకటి చేస్తూనేవుంటాడు- అయినా మనమురమ్మంటే రా

డా ? మొన్నటివిషయములో కొంచెము అతను నేను తలపట్లుప
ట్టుకున్నాము.
షుబే—అయినాతమ అజ్ఞ అంటేవస్తాడు. ఎన్నాళ్ళ నుండో ఆశ్ర
యించినదని తమతో మనవిచెయ్యకుండా చేశానని బుద్ధిపొరపా
టు అని మాతో చెప్పాడు. క్షమించండి.
వెంకో—కేసుదాఖలవుతుందనివిన్నాను. అంత బలవంతము లేనకెం
దుకు ?
షుబే—మంచివుద్దేశ్యముతో చేసిన జ్ఞానబోధ నేరమేనా ?
వెంకో—పినల్ కోడ్డులో అలా శిక్ష వుంది సరే అతనిమాట అలా
వుండనీ. మనమైనా త్వరగావెళ్ళాలి. ఏమేవు. ఏంజేస్తున్నావు
వాసిప్పంతీసుకురా.
లక్ష్మి—ఏమీలేదు మంగయ్యకు బట్టలతాలూకు పైకమియ్యాలట.
ఇదుగో ఈలెక్కకాగితం యిచ్చి వారమురోజులలో సొసాయిం
చకపోతే యికమాటదక్కదన్నాడు.
వెంకో—(మండిపడుచు) ఏడిశావులే అదా నిన్ను తెమ్మన్నది.
సేయియ్యకపోతే నీవుయిస్తావనాయేమిటి వాడు నీతో గోడు
పెట్టుకోవడం. షుబేదారుగారూ! చూశారా మంగయ్య
నడత ? నాపాదంబట్టి నాతో అనేక ప్రమాణికాలుచేసి జ్ఞాన
బోధ చేసినవాడే యిలా అడుగుతున్నాడో ! ఇంకా వీడికి
జ్ఞానసిదియెక్కడిది
షుబే—గురువాజ్ఞ వర్తకులకు డబ్బుదగ్గిర మరియేదీ పనికిరాదండి.
నేనుగూడా ఒకసారిమందలిస్తే తెరువైతే నాకొంపపోగొట్టుకుం
టావా అన్నాడు. వాడితో మనకుతగాదా పరువుగాదు. ప్రొ
ద్దెక్కిపోతున్నది.
వెంకో—లేవండి, అదుగో సిద్దయ్యగారువస్తున్నారు. ఇంక కలిసి
వెళ్లుదాము.

(అప్పుడు సిద్దయ్య తావళముత్రిప్పుచు
ప్రవేశించుచున్నాడు

సిద్ద—(వెంకోబారావుపంతులుగారి పాదములమీఁదబడి, ఆయన అరికాలుగోకి, నెత్తినజల్లుకొని) తూర్పువీధియోగిమనలను అవచ్చిన యోగిని యివాళ యెగరగొట్టుతాడట. “రానీ యివాళ చూస్తాను” అని కేకలు వేస్తున్నాడట.

వెంకో—షుబేదారుగారూ! పదండి, చూద్దాము వాండ్లమొగము వాండ్లకేమితెలుసు. మాషుబేదారుగారి ప్రశ్నలకొకటి జవాబు చెప్పిగెలిస్తేగద! వారిప్రజ్ఞసాగటము.

సిద్ద—నిజమేమర్చిపోయినాను. వెనుక కలకత్తాయోగివచ్చినప్పుడు కూడా మనషుబేదారుగారే వోడించారు. ఈయనకు సభాకంపము లేదు. అందుకనె యెంతెంతవాండ్లని యిట్టెబుట్టలో పెట్టుతారు. ఆలోచించుకుందాముపట్టండి- ఏప్రశ్నలడిగితేబాగా వుంటుందో?

షుబే—దీనికింత సేపాలోచన యెందుకండీ? అసలు విత్తుముందో చెట్టుముందో చెప్పమనండి చూస్తాను- అతను విత్తుముందంటే నేచెట్టుముందంటాను. చెట్టుముందంటే విత్తుముందంటాను.

వెంకో—అయితే షుబేదారుగారూ! చెట్లుకశ్యపప్రజాపతి సంతానమంటే.

షుబే—కశ్యపప్రజాపతియెవడు- కశ్యన్న? “అంతాబ్రహ్మమయం యీజగమంతా నాదమయం” అనియుండగా ఆకశ్యన్నయెవడని అడుగనూ! ఇది ఒక్కటేనా ఇలాంటివిపిలక్షలొంభయివున్నవి. కర్తముందా జీవుడుముందా! ఆయన అది ముందంటే నేయిదిముందంటాను

వెంక—దానికి ఆయన. ‘సర్వంమిథ్య బ్రహ్మసత్యం’ అంటే-

షుబే.—అలాయితే— గుర్వాజ్ఞ. సర్వంమిథ్యఅయితే నీవు మిథ్యే నీ అవధూతత్వముమిథ్యే అని యెగరగొట్టివేస్తాను. ఏవిధంగా నైనా యీమహాయోగివల్ల మనకు చాలా లాభంవుంది. ఆయన పక్షమే మాట్లాడుదాముగండి. ఇందులో యేదయినా దావువస్తే పాపమువిశాలాక్షమ్మగారికి యేదయినమంచి నగ కొనిపెట్టుదాము. ప్రొద్దెక్కి-పోతున్నది. జనంబాగానేపోగింది.

సిద్ధా—మనవిశాలాక్షివుంటే యీపాటికివచ్చేదే.

వెంకో—విశాలాక్షి వూళ్ళో లేదు. మూడురోజులైంది రాజమహేంద్రవరంవెళ్ళి ఇవాళవచ్చివుండాలి.

షుబే—విశాలాక్షిగారివల్లనే మనమతం యింతబాగావ్యాపించడానికికారణము. మనసమాజములోనికి ఆవిడెరాకపూర్వము మనముముగ్గురముతప్ప నాలుగోమనిషేలేడు.

వెంకో—విశాలాక్షి మంచివేల్పరి చూశావుగావూ మొన్న కత్తులపోనులోపెట్టినట్టు జాగ్రత్తగా బయిటికిరానియ్యకుండా వుంచినవీరయ్యగారి కూతురిని యెలాతీసుకవచ్చిందో ?

షుబే—అవునుమనవల్ల ఆమెకులాభం. ఆమెవల్ల మనకూలాభం మొన్నమానానికి మొన్నవాలుగు నెలలక్రిందట ఆమెకువచ్చిన ఆపదకు మనసిద్దయ్యలేకపోతే యీపాటికి కులంలోనించి వెలివేసేవారే.

వెంకో—వెలివేసేవాడెవడండీ ఒకడువెలివేస్తేవినేవాడెవడు?

షుబే—మీలోశంకరాచార్యులు వున్నాడంటగా. ఆయనమీ అందరికి గురువంట.

వెంకో—మాకూశంకరాచారికి పీర్లపండుగకు గోకులాష్టమికి యెంత సంబంధమో అంతేసంబంధం నాకునేనేగురువును షుబేదారూ అహంబ్రహ్మోస్మి మరచిపోయినావూ ?

షుబే..గుర్వాజ్ఞ. సెలవుప్రకారం. అయినా కడుపూ గటాగిఅయి

తేలోకులు వ్రాయకుంటారా ?

వెంకో—ఇంకా అలా అనండిబాగుంది. సిద్ధయ్య నాకో నెప్పావుగావేం ?

సిద్ధ—జ్ఞాపకంచేశారు గనుక చెపుతాను. ఆవిడొక్కేగాదు. ఇంకొక బ్రాహ్మణవిధవకుగూడా నాదగ్గరనుంచి మందు పట్టుకువెళ్ళింది. ఎంతమహావేదాంతినివలె నటిస్తుందనుకున్నారు ?

వెంకో—మనము నటించడములేదూ. మనశిష్యురాలుగాదూ ఆవిడే మట్టుకు నడవండి తోటలో అప్పుడేజనంనిండిపోయినారు.

సిద్ధ—అదుగో వంతెనదగ్గర వచ్చేదిమన విశాలాక్షి గాదూ ?

వెంకో—(వెనుకకుజూచి) వస్తే ఆవిడ వెనకనుంచివస్తుంది మనంముందు వెడదాంపదండి. ఆవిడా మనమూ కలిసి వెళ్ళుతుంటే నలుగురికి అనుమానంగావుంటుంది

షుబే—నిజమేపదండి. మనము వెళ్ళిముందు దర్శనము చేద్దాము.

[అప్పుడువిశాలాక్షియు, సుందరమును వచ్చుచున్నారు]

విశా—సుందరం ! ఎంతవ్యర్థురాలవే ! ఇంట్లోరాత్రిపగళ్ళు వంటచెయ్యటముతప్ప మరేదియెరగవు జన్మతరించేసంగతి చూసుకోవుగదా ! ఈ అన్నలు, తమ్ములు, తల్లిదండ్రి అప్పుడుపనికివస్తారనుకున్నావా యేమిటి ? ఎవరిదారివారిదే.

సుంద—నేనేమీ వ్యూహపోవటములేదు. పనిపాట అయినతర్వాత రామరామా అనిబియ్యము లెక్కపెడుతుంటాను. నాలుగుసార్లు ఆ బియ్యము బ్రాహ్మలకు సంతర్పణచేశాను

విశా—ఇదాజ్ఞానమంటే ? సరే (పెదవివిరచి) కర్మకాండవలనఫలము లేదు. ఇంతభగవద్గీతలు చదువుకోవాలి. తారకమంత్రము వుపదేశముగావాలి యోగధారణ నేర్చుకోవాలి. అది గానిబియ్యము లెక్క, సంతర్పణలువా జ్ఞానమార్గాలు ?

సుంద—మా అన్నయ్యతో చెపితే యెవరిదగ్గరకూ వెళ్ళనియ్యడు.

విశా—జ్ఞానబోధకులోకములో యున్న ఆటంకాలే. ఎవరిజన్మతరించు
టానికివారు చేసుకొనేవి ఒకరితో చెప్పా చేసుకోవటము?
సుంద—అందుకేగా ఈమహాయోగి దగ్గరకు వెళ్ళుతున్నాము.
విశా—ఈయన దర్శనలాభమేగాని యీ అడవిలో జ్ఞానబోధ, ఉ
పదేశాలు సాగవు- నీవు నిజంగా బాగుపడాలని మనసుంటే చెప్పు
ఒకనాడు వెంకోజీపంతులుగారి దగ్గరకుతీసుకువెళ్ళుతాను-
సుంద—మాకాయన దగ్గరబంధువుడు- ఆయన యెదట పడతానా?
ఇక్కడికి మా ఆయనపోయిననాలుగేండ్లనుంచీ నేనెవరికంటా ప
డలేదు- ఇవాళ సంఘముమీద యెవరుచూస్తారనివచ్చాను.
విశా—బంధువుడయితేయేమి? ఆయన కీలోకమందు యిష్టమే లేదు-
వారికేమనిషిలాగు అగపడతారుగాని నిజముగా నిస్సంగులు. ఎ
వ్వరితోను చెప్పరు- మా సంఘములో నెందరున్నారో యెవరి
కి తెలుసును? అయ్యగారు యోగముపట్టితే భూమికి నిలువెత్తున
లేస్తారు- నిముషములో పసుపుపిండి బంగారముచేస్తారు- ఆయన
కేమిమహానుభావులు.
సుంద—ఆయన బంగారము చేస్తే ఆయనభార్య లక్ష్మమ్మ డబ్బెంతో పా
డుచేస్తున్నారని రోజూ అఘోరిస్తుంది యెందుకని?
విశా—ఆవిడెవట్టి అవకతోకమనిషి. ఆయన వొక్కనాడుబంగారము
చేసేటప్పటికి, రోజూచెయ్యమని పట్టుకుంది- మహాత్ములనుభార్య
లయందును సంతానమునందును మమకారముండదు-
సుంద—అదుగో అంతా వెళ్ళుతున్నారు మనముగూడా వెళ్ళుదాము
పద- ఆనకమాట్లాడుకోవచ్చును.

(అప్పుడు అవధూతయు, శిష్యుడు కృష్ణారావును
ప్రవేశించుచున్నారు)

కృష్ణా—మనమేముందుగా వెళ్ళితేలోకులకు మనయందుగౌరవముతగ్గి

పోతుంది- ఆమఠం వారు బహుశః యింకా వచ్చియుండ రేమో?
నన్నింత తొందరపెట్టి తీసుకువచ్చినారు-

అవ—షుబేదారు పంతులుగారు ౧౦ గంటలకే వెళ్ళినట్లు తెలిసింది.
మళ్ళియీయనను కూడా భ్రష్టుచేస్తారు కాంబోలు- వారంతా ప
రమానందయ్యగారి శిష్యులు.

కృష్ణా—ఇదుగో చూశారా! విశాలాక్షమ్మగారిని. ఎల్లా వెళ్తుతూవుందో?

అవ—ఆయితేసరే ఆపంతులు, వారంతా అక్కడికి వెళ్ళేవుంటారు.
వారు వెళ్ళకపోతే యీవిడె బయలుదేరదు-

కృష్ణా—ఈమేసుమండీ! పంతులవారి మఠంలో వున్న మోహనయం
త్రం. ఈమెకూడా గురుమంత్రవుపదేశం చేస్తుందట-

అవ—నాకు తెలుసునులెండి! అదుగో యెవరో చిన్నదాన్నికూడా తీ
సుకుని బయలుదేరిందే!

కృష్ణా—ఆమె రామన్నపంతులుగారి కుమార్తె. ఎన్నడూ వచ్చేది కా
దే కొంపతీసి ఆపిల్లనుగూడా సానికెలో చెయ్యవేయించింది
కాబోలు.

అవ—లోకమంతా మాయవేదాంతములోపడి మునిగిపోతున్నది క్రి
ష్ణారావుగారూ! పంతులూ, షుబేదారు, జంగము సిద్ధయ్య అం
తాకలిసి తింటారట యేమిపాపమయ్యా!

కృష్ణా—చిత్తము వాండ్లు రాత్రిళ్ళు తప్పతాగి 'తారకమంత్రము కొం
చెదొరికెను' అని తందనాలాడుతారండి. జాతివివక్షత, నీరుదే
మీ లేదండి. మొదట స్త్రీపురుషవివక్షత పనికిరాదట. గురువారి
కులగోత్రములు లేవట.

అవ—అంతటినాట అటుంటనీ బ్రాహ్మణులుండా కొందుకుగదా పంతు
లుకేమి తెగులు.

కృష్ణా—మోహనయంత్రానికి లోపడ్డారండి, ఎప్పటికైనా ఆవిశాలా
క్షిని పట్టుకుంటే యిది అంతా బైటపడుతుందండీ!

అవ— కలిమాయ ఎవ్వఁడాపగలఁడు. అయితేమనము వెళ్ళవలసిందేనా,

కృ— నేత్రోత్సవముగాచూచి రావచ్చునుగదా! వీరితో మనకేమి మహాయోగిదర్శనముగదా ముఖ్యము. జనంచాలాచేరింది.

అవ— ఒకప్పుడు కొందఱు దుర్మార్గులు మాయవేషము వేసుకొనికూడా ప్రజలనుమోసబుచ్చుతారుసుమీ!

కృష్ణా— తమరన్నది నిజమేగాని యిదిమట్టుకు అలా అయివుండదు. త్వరగారండి అవతలదారినుంచివెడదాము.

విశా— సుందరం. నడునడు అటుగో అవధూతచూశావా? ఈయన వట్టిదొంగ ఉపదేశాలుచేస్తానని డబ్బులాగుతాడు. ఎప్పుడైనా యీయనదగ్గిరకువెళ్ళేవుసుమీ

సుంద— అవధూత అంటే ఆవుద్యోగస్థులకు అంతటికీ గ్రంథాలుచెప్పేఆయనేనా? అయనమంచివాడంటారే చాలామంది.

విశా— వాడిమంచి మండిపోయినట్టేవుందిలే. ముందు నిర్మలముగా చూపించి తరువాత బోగందిలాగినట్టు డబ్బుగుంజుతాడు.

సుంద— ఈ వేదాంతాలలోకి దిగానని తెలిస్తే మావాళ్లునన్ను వాతపెట్టుతారు. ఇదంతా వట్టిమాయంట మొన్నవీరయ్యగారి కూతురిని యెవరో వేదాంతము నేర్పుతామని తీసుకువెళ్ళారంట ఆమాట మానాన్నగారికి తెలిసినప్పటినుండీ నన్నుమరీ అవలికి యివతలికి దాటనియ్యటములేదు.

విశా— మనవాండ్లకబుద్ధేమిలే! ఎప్పుడో లోకము మునుగుతుందంటే యిప్పుడేమునిగిందంటారు- ఏమయినాసరేగాని ఆ అవధూత దగ్గరకుమట్టుకు వెళ్ళకు.

సుంద— నాకెందుకు అసలు మావాళ్ళు నన్ను గడప దాటనియ్యరు. ఇవాళంటే ఎలాగో తప్పించుకొనివచ్చాను.

విశా— అదుగో చూశావా ఆయనేమహాయోగి నమస్కారము చెయి.

శ్లో॥ గురుర్బ్రహ్మా గురుర్విష్ణుర్గురుర్దేవో మహేశ్వరః।
గురుస్సాక్షాత్పరబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః॥
[అనిచదివి దవడలు వాయించుకొనుచు.)

ఇలారా! ఇక్కడకూర్చో నేను షుబేదారుగారితో మాట్లాడి వస్తాను

విశా—(షుబేదారుచెవిలో నేమియో చెప్పుచున్నది.)

షుబే—[ఆ తట కలయజూచుచు పంతులుగారిచెవిలో చెప్పి వీరాస్వామినిగని] అదుగో ఆ పాపుకొల్ల ఆయనే అధూత! చూశారా! ఆయనకు ఉద్యోగస్థులు నెలనెలకు జీతాలు ముడుపులుగట్టి పంపుతారు నెలకొక డిప్టీకలెక్టరు జీతమంతవసూలౌతుంది ఏదోయిలా డాబుమీఁద కొట్టుకొస్తున్నాఁడు.

వీరా—(తనలో) ఆయనపనిజముగా వేదాంతివలెనున్నాఁడు జనులకుగూడా ఆయనయందే గౌరవమున్నట్టు తోచుచున్నది నేనీపాడుషుబేదారునుపట్టుకున్నాను ఎంత సేపుచూచినా జనము, అరటిపండ్లేగాని రూపాయలురావడములేదు. [(ప్రకాశముగా) అంతా తమదేభారము. ఇంకా పాదపూజలుయేమీఁ లేను.

షుబే—ఇదుగోయిప్పుడే వస్తవివుండండి. ముందుస్త్రీలారంభించిచేగాని బాగాసాగదు. (రహస్యముగా) తమదగ్గర నాలుగు రూపాయలుంటేఇయ్యండి మాశిష్యురాలిచేతచేయిస్తాను.

వీరా—[తనలో] ఏమీరాకపోగా వున్నవి నాలుగూపూడతవేమో? జనముచూస్తే కడుపునిండుతుంది. అయినా యిచ్చిచూస్తాను. [(ప్రకాశముగా] ఇవిగో (అందిచ్చుచున్నాఁడు.]

షుబే—విశాలాక్షిగారూ! పాదపూజచేస్తారేమి? చిత్తముచెయ్యండి [విశాలాక్షి పాదముముట్టుకొనఁగానే యోగిచక్కిలిగింతచేత నవ్వుచున్నాఁడు)

కృష్ణా—చిత్తగించారా! విశాలాక్షి పాదపూజకు యోగి ఎలావప్పుచు న్నాఁడో!

అవ—యదార్థము మహానుభావులకు తెలియకపోదు.

వీరా—[యోగివంక జూచి కన్నుజేయుచున్నాఁడు]

యోగి—[వీరాస్వామివంక బిక్క మొగముతోఁజూచుచున్నాఁడు]

[అంతట స్త్రీలనేకులు పాదపూజఁ జేయుచున్నారు,

యోగి—(తనలో) డబ్బావస్తూవున్నది గాని డబ్బుతో పాటు నాకు మూర్ఛ కూడావచ్చేటట్టున్నది ఇక్కడికి ౧౨ గంటలైనది తెల్ల వారుజామున యేమితిన్నానో గాని మళ్ళీ యేమీ లేదు నేను లేవవలె నని యెన్నిసారులు చెప్పినా అతఁడు కోపపడుతున్నాఁడు ఈమాట డిగి చూస్తాను.

అని వీరాస్వామిని బ్రతిమాలుచు చేతులుజాపుచున్నాఁడు]

షుబే—వీరాస్వామిగారూ! యోగిగారు యేమిటి అడుగుతున్నారు?

వీరా—అది అడగటము కాదు. జనులయొక్క దుస్థితికి జాలిపడి మధ్యమధ్య భగవంతుని వేడుకొనుచుండుట వారికివాడుకలెండి.

యోగి—(తనలో) నేను బ్రతిమాలినా అతఁడేదో మిష పెట్టిచెప్పి వేసి నాడు నన్ను లేవనిచ్చే యెత్తులేదు ఆకలికి ఆగలేకుండావున్నా ను అడిగిచూస్తాను [ప్రకాశముగాఁ జేతితోఁ బొట్టజూపుచు నైవ్య ము నభినయించుచున్నాఁడు.]

వెంకో—షుబేదారుగారూ! పాపము వారికి పాలు, శక్కర. కలిపి ఇయ్యండి. దాహముపుచ్చుకుంటారు.

వీరా—[అడ్డపడి, ఏమిమీ అవివేకము! మహాయోగుల సంగతులు కనుకొక్క లేకుండా వున్నారు. వారు నిరాహారులు వాయుభక్షకు లు, వారికేమి పాలూ పంచదార కావలయునా? ఇదా మీరు గ్ర హించినది?

వెంకో.— అయ్యో ! అలాకడుపుచూపుతూవుంటే కాదంటారేమి? యోగులయినా పాలుపుచ్చుకోవడము వలన తప్పలేదు-

శిద్దె—ఎప్పుడయితే నర అడవిలో తిరుగుచున్నారో అప్పుడు పాలు పుచ్చుకొనటమే ముఖ్యము. లేకపోతే మూలాధార చక్రమునకు తీక్షణము కలుగుతుంది.

వీరా—అదిగాదు వారితాత్పర్యము యీపండ్లు ఫలహారములు నెందుకే పొట్టకని చెప్పుచున్నారు.

యోగి—(తనలో) అయ్యో! పాపిష్టిముండా కొడుకు నన్ను నిష్కారణముగా చంపుతున్నాఁడు. నోటివగ్గరకు వచ్చినవిగదా అనుకున్నపాలు మళ్ళివెనక్కులాగించాడు. నాకుకళ్ళు తిరుగుతూవున్నవని చెప్పుతాను. (ప్రకాశముగా) చేతి వ్రేలు గిర గిర ద్రిప్పుచున్నాడు.

వీరా—[కన్నులుటిమి భయపెట్టుచు ప్రకాశముగా] చిత్తము యోగములు తిరుగుచునేయున్నవి. పాపము పెలుగుచునేయున్నది- (అనినవ్వుచున్నాఁడు)

యోగి—(లోని కోపముఁనాపలేక ఇక నేనుండలేనని చేతులతో సంజ్ఞచేయుచున్నాఁడు)

వీరా—(డబ్బువచ్చుచుండుసమయములో నాతఁడట్లు చేయుటకుఁగోపపడుచు) చిత్తము. తమరే లోకులపాపమునకు బెదరితే యిఁక మాకుదిక్కెవ్వరు తమరులేచివెళ్ళితే మేముగూడా తమ వెంటనే వస్తాము.

యోగి—[తనలో] ఇక నేనేమిచేయను. నే నొక వేళ లేచి పోయినా యితఁడు అందరితో నావెంటపడక మానఁడు. నాకీరోజున అన్నప్రాప్తిలేదు- భగవంతుఁడేమిచేసినను సరే- (అని దైన్యముఁజూపుచున్నాఁడు)

వీరా—(తనలో) ఇంకపరవాలేదు కుదటపడ్డాడు. మూర్ఛరాకుండా వుంటే ధన్యుండనే (అని పాదపూజరూపాయలు పోగు చేయుచున్నాండు)

కృష్ణా—చూశారా! అప్పుడే పంతులు యేప్రకారముగ పాలు పంచదార అందిస్తున్నాడో? ఏదోమయోపాయము చేత తానులాంగదీయవలెనని ఆలోచిస్తాడు.

అవ—ఎవళ్ళపాపాన వాళ్ళేబోతారు మనకెందుకు వూరుకుందాము

కృష్ణా—చూడండి, ఆషుబేదారు, సిద్ధాంత్యగాడు యెలా పూజారులవలె దగ్గిరకుచేరుతారో. చివరకేదో మాదర్చోదీ చేసేటట్టుకనపడుతుంది.

అవ—యోగికూడామనమనుకొన్నంత సమర్థుడు వలె కనుపించడు. ఎంతసేపుచూచినా దైన్యముగపడుతుంది. దగ్గిరకు వెళ్ళి సంభాషించి చూడవలెనంటే మౌనవ్రతముపూనాడు.

కృష్ణా—ఆచేసేపిచ్చిగుర్తులు, వీండ్లుచెప్పే తత్వార్థాలు చూస్తే నాకు అనుమానంగానేవుంది. ఎలాగయినా ఒక్కసారి ఆయన సత్తువ యెంతో కనుక్కుందురూ

అవ—మనకెందుకు పోనిస్తురూ! మనమింకయింటికి వెడదాము రండి.

కృష్ణా—అలా కాదు మీరునామనవివిని ఏదైనా అడగండి.

అవ—స్వామీ! తమరీ ఆశ్రమస్వీకారము చేసి యెన్నాళ్ళయింది?

యోగి—(వీరాస్వామివంక జూచుచున్నాడు)

వీరా—[షుబేదారువంక జూచుచున్నాడు]

షుబే—(పంతులవారితో రహస్యముగా] చూశారా మళ్ళీ అవధూత గాడు ప్రేలుటకారంభించాడు.

పంతు—వాండెప్పుడు అంతే. మనము దగ్గరకూర్చున్నామని యిందాకటినుంచీ చూసిచూసి యిప్పుడు ఆగలేకలేకవచ్చాడు.

సిద్ధా—పంతులుగారూ మనకేం ఆలోచన.

షుబే—ఇగిపోగనిస్తే ఇక ప్రొద్దుపోకిందాకా ప్రశ్నలే అడుగుతాడు

పంతు—పోగనిస్తే వ్రాళ్ళోమనకంటే యితనే యెక్కువవాడని తెలిసిపోతుంది. ఏదో ఒకయెత్తుచేసి ఆపాలి.

షుబే—వుండండి. నెమ్మదిగా తోపిడికారంభించి అల్లరిచేసి చప్పట్లు కొట్టుదాము

సిద్ధా—భేషు మంచి ఆలోచన. సిగ్గుపడిలేచిపోతాడు.

షుబే—[త్రోయుచు] అయ్యో తొయ్యకండి తొయ్యకండి.

సిద్ధా—తొయ్యకండి తొయ్యకండి.

పంతు—కామూష్. కామూష్ [అనికేకలు వేయుచున్నాడు]

సిద్ధా—(పెద్దకల్లోలముజూచి చప్పట్లు ప్రారంభించుచున్నాడు,

సుంద—అబ్బా! యేమిటమ్మా, యీతోపిడిలో నేవుండలేను అదుగో 3 గంటల రైలుకూడావచ్చింది. మంచువచ్చి చాలా సేపైంది. ఇంక యింటికి వెళ్ళాలి- మా నాన్న గారులేచే వేళయింది

విశా—వుండూ వెళ్ళుదువు గాని తోపుడుసద్దుమణుగుతుందిమళ్ళీ, మనమనుకున్నట్లు 3 గంటలకే యీయన వస్తే యిప్పుడుండే దానవా కావా?

సుంద—3 గంటలకైతే రాకపోదును. నన్ను వెళ్ళనిస్తూ నీవు రాకపోతేపోనె.

విశా—పంతులు గారిని చూశావా?

సుంద—చూశా. నన్ను వెళ్ళనీ.

విశా—మళ్ళీనీవు జ్ఞానబోధకు యెప్పుడువస్తావో చెప్పు?

సుంద—నేనిప్పుడు చెప్పలేను. నన్ను వెళ్ళనిస్తూ. నాబట్టకొంగువిడు-

విశా—[తనలో, ఇదిమట్టుకు మన మంత్రతంత్రాలకు పడేటట్టులేదు. పంతులుగారెన్నాళ్ళనుండో దీనిమీద ప్రాణాలు పెట్టుకున్నారు కానీ నెమ్మదిమీద విచారించాలి. [ప్రకాశముగా] వెళ్ళుదాము పద.

వీరా—[రయిలుకూతవిని తనలో] ఆశకుమితిలేదు. ఇక్కడికివచ్చిందేచాలును. రయిలువచ్చింది. ఇంక కపటముదాగదు. తీర్థాభాసయినతరువాత చేసేదియేమీలేదు. ముందుడబ్బు షుబేదారు కంటబడకుండా దాచేసే సాధనం చూడాలి. [ప్రకాశముగా] వుండండిపాదపూజలు సర్దుతాను.

షుబే—[దిక్కులుచూచి తనలో] ఆహా! వీరాస్వామి యీపాదపూజలు మూటగట్టాడు. గలభాలో దాచేటట్టున్నాడు. [ప్రకాశముగా] అవియిప్పుడుముట్టుకోకండి.

వీరా—[యోగివంక జూచుచున్నాడు]

వెంకో—[తనలో] అవధూతను అడగగొట్టాలి. మహావిజృంభించాడు. [ప్రకాశముగా] మంత్రప్రశ్నలు మరొకప్పుడు చూచుకోవచ్చును వారినికదపకండి

క్రిష్టా—తమరిక్కడ స్వాములవారితరఫున వకాల్తీ పుచ్చుకో నక్కఱలేదు.

వెంకో—నేను అవధూతతో చెప్పుచున్నాను గానినీతోగాదు. నీవూరుకోవచ్చు.

క్రిష్టా—అయ్యో! తమరెందుకిక్కడ పోట్లాడుకుంటారు? కక్షలూ కావేషీలువుంటే యింటిదగ్గరచూచుకోండి.

అవ—క్రిష్టారావుగారూ తమరెందుకు వారితో ప్రసంగము చేస్తారు? వారిసంగతి తెలియదా?

క్రిష్టా—తెలియకేమండి! మొన్నటికేసులో వీరిని రెండో ముద్దాయి చేర్చారంట.

వెంకో—[సిద్దయ్యతో] ముందుక్రిష్టారావుగారి పొగరణుస్తురూ, అవధూత గాడిదేముంది?

సిద్దె—మనషుబేదారు తలుచుకుంటే నిమిషములో అసాధ్యపు ప్రశ్నలువేసి పడగొట్టుతాడు.

పింకో—పిలు, షుబేదారుని-

సద్గు—[షుబేదారుతో] ప్రశ్నలడగమంటున్నాను పంతులుగారు-

షుబే—(ఆగుమని చేతితో సంజ్ఞ చేయుచు పాదపూజలవంకఁ జూచుచున్నాఁడు-)

క్రిష్ణా—(యోగివంక చూచి) తమకు భార్యాశాంతి అయినదా?

యోగి—[వీరాస్వామివంకఁ జూచుచు తనలో] నాశాంతిమాటయిూన కెందుకు? ఇదిచెప్పితివా. ఇఁకనీభార్య కెన్నేండ్లనికూడా అడిగేట్టున్నాఁడు- వీరాస్వామి యేమిమాట్లాడఁడు- ఏమిచేయును? [అనికన్నులుమూసికొనుచున్నాఁడు.

వీరా—[రూపాయలను షుబేదారుకుఁ దెలియకుండఁ నీయఁజూచుచున్నాఁడు]

జను—వీరయ్యా, పూరికే అలాగుసుశోధన కారంభించావు- మనకెందుకు? సాధులకంతే మనకెక్కువతెలుస్తుందా నామహాయోగి-

మఠకొండలు—౩౦౦ ఏండ్లమాట మట్టుకు నిజంగాదు వడపారము ౮౦ ఏండ్లయినాతిన్నగాలేవు-

జను—యోగసిద్ధియే యీదులో అయితే ఎన్నాళ్ళున్నా ఆకాయమే వుంటుంది అదితెలియక అపచారపుమాటలు యెందుకని దోషమువడిగట్టుకుంటావు?

కొండలు—౩౦౦ యేండ్లమాటే నిజమయితే తల్లికోటయుద్ధము, రామరాజు సమాచారము తెలుసునేమో?

జను—అదితెలియకపోతే యేండ్లులేనట్లేనా! నాకు యేభయియేండ్లు ఇప్పుడుజరుగుచున్న భోయరుయుద్ధమేమిటో తెలియదు అందుకని నాకిఁక ౫౦ యేండ్లులేనట్లేనా? లేకపోతే చూచానంటే మట్టుకులాభమేమిటి?

కొండ—ఎంతసేపుచూచినా మాట్లాడఁడు ఇది మోసముగా వున్నది పయిగా బెజవాడరెయిలుమీఁద వస్తాడని యిదివఱకనుకున్నా

రు ఈయనపొద్దున్నే వచ్చాడు.

మఠికాం— వుండఁడి వుండండి కాలవమీఁద సవారివస్తున్నది-

(అప్పుడు కాలవగట్టున జనులతోఁబరమహంసయు,
శిష్యుఁడుకాముప్పయు వచ్చుచున్నాఁరు)

క్రిష్ణా-- ఎవరిదది [అని కేక వేయుచున్నాఁడు]

జను— స్వాములవారిది [అని చెప్పుచున్నారు]

పర— ఏమిటి ఆకలకలము!

జను-- మూఁడు వందలయేండ్ల మహాయోగి వచ్చి దిగాడు- తీర్థప్రజ సాగింది-

రాముప్ప-- (ఆశ్చర్యపడుచు) ఎవరాయన?

పర— మనము వారిదర్శనము చేసిపోదాము-

రామ— (తనలో) ఔరా! ఎన్నఁడో రాబట్టే యెంతో జనము వస్తుందనుకుంటే రాలేదు - ఇదియేదో వున్నది [ప్రకాశముగా] అక్కఱలేదు- తమ దర్శనానికే వస్తారు- మనము బసలోకి పోదాము పదండి-

పర— అక్కఱ-లేదు మనముపోయి చూచి తర్వాతబసలోకి పోదాము పదండి-

(అందరువచ్చుచున్నారు)

(జనులు, ఎక్కడివారక్కడ దారిఁదీయుచున్నారు)

యోగి— [వారినిఁజూచి భయఁపడి మూర్ఛబోవుచున్నాఁడు]

రామ— నమస్కారము (అనిపాదప్రణామముఁ జేయుచున్నాఁడు)

పర-- (చూచి) తమదేయాశ్రమము?

క్రిష్ణా— ఈయోగి మహాయోగ సమాధిలో నున్నాఁడు అని (చూపుచున్నాఁడు)

వీరా—[దిగులుతోఁ దనలో] అయ్యో! ఇఁక నేనుదాటేయెత్తు లేదు. యోగిరానేవచ్చాడు పయిగా యీపాడుముండాకొడుక్కి మూర్ఛకూడా యిప్పుడేవచ్చింది ఏ ఆశ్రమమంటే యేమని చెప్పను? వారుమహా అసాధ్యులుగా నున్నారు. (ప్రకాశముగా) వారిది యోగాశ్రమము.

పర—[నవ్వుచున్నాడు)

రామ—యోగాశ్రమమని కూడా ఒక ఆశ్రమము బయలుదేరిందీ? యేమి కాలమహిమ!

వీరా—[ధైర్యముఁదెచ్చుకొని] వారిప్పుడు మాట్లాడరు. ఇది సమాధి కాలము.

షుబే—(వీరాస్వామితో, ఏమిటో చెవిలో చెప్పుచున్నాఁడు.

వీరా—వుండవయ్యా? సమయం అసమయాం ఎఱగవు అవతల ఎంతగం దగోళంగావుంది.

షుబే—ఇది బాగుంది ఇయ్యవలసినదానికి చిరాకుపడతావేం.

వీరా—[యోగినిచూచి] చూడూ ఆయన యెలా నురుగులు గ్రక్కుచున్నారో.

షుబే—ఆనురుగులు గిరుగలు నాకుపనికిరావు- ఇవ్వవలసినది యిచ్చి కదులు- లేకపోతే బాగా సాగదు.

జను—[నురుగులు గ్రక్కుచు వాలిపోయినయోగి నాశ్వాసించు చున్నారు- పంగలకర అంగవస్త్రము నీడిపోవుచున్నవి]

లక్ష్మ—(పరకాయించిచూచి) [తనలో) ఇతఁడు మనవూరి వెంకన్న వలెవున్నాడు- అవును వాడూ మూర్ఖలకోసము తల గడ్డము పెంచాడు (దగ్గరకువచ్చి మొలతాళ్ళికికట్టియున్న తాయెత్తుచూచి,) అవును నిజముగానతఁడే, నోటనురుగుకూడా వస్తావున్నది ఇది సమాధిగాదు మూర్ఛ ఇకనితనికి చన్నీళ్ళుపోయకపోతే నిజముగా సమాధికట్టవలసివచ్చేటట్టున్నది. (ప్రకాశముగా] అయ్యో

ఇది సమాధిగాదు మూర్ఛరోగము. తెండిచన్నీళ్ళు చల్లిపోతా
డు (అని అరచుచున్నాఁడు.)

వీరా—ఆఁ. ఆఁ. ఎంత అపరాధము. ఎందుకీదోషముమాటలు, ఇది
హఠయోగసిద్ధి మీకుతెలియదు (అనివాదించుచున్నాఁడు.]

లక్ష్మ—ఇతఁడు మావెంకయ్య నేనెఱుఁగుదును ఇతఁడు యోగికాఁడు
వల్లకాడుగాడు. [అనిదగ్గిరకువచ్చుచున్నాఁడు]

వీరా—[భయపడుచు పారిపోజూచుచున్నాఁడు.]

షుబే—(వెంట నేపోయి పట్టుకొనుచున్నాఁడు.)

లక్ష్మ—[నీళ్ళుచల్లి లేవనీయుచున్నాఁడు. యోగి నురగ గ్రక్కుచుం
డ జనులందరు ఖిన్నులైలేచి షుబేదారు వీరాస్వామి పోట్లాట
లోనికి పోవుచున్నారు.]

వీరా—ఇందులో నీతాతసొమ్మేమీ లేదు.

షుబే—నోరుమిగిలితివా అంతేతన్ని యీడుస్తాను జాగ్రత, తరువాత
నీతాతయెవడు అడ్డమువస్తాడో చూస్తాను.

వీరా—[గుబులుచుకొని జనములోపడుచు] కొట్టుతున్నాడుకొట్టు
తున్నాఁడు (అని కేకలు వేయుచున్నాఁడు)

యోగి—[చన్నీళ్ళచేతమూర్ఛదేరి లేవసత్తువలేక పడుచు తనయిల్లను
కొని] అమ్మాయి గోధుఁజావ గోధుంజావ ఏమేదుస్తున్నారు
ఒశేవు నీవెక్కడికెళ్ళావు [అని కేకలు వేయుచున్నాఁడు]

(పరమహంస జనులు పకపకనవ్వుచున్నారు)

లక్ష్మ—(వెంకన్న చచ్చె, వెంకన్న చచ్చెనని గఁజిపోయుచు] వెంకన్నా!
యోగివెప్పుడైనావురా.

యోగి- (భయపడుచులక్ష్మయ్యనుచూచుచు గజగజవడకుచున్నాడు)

పర—పూర్వాశ్రమస్మృతి కలిగినదా ?

రామ—చిత్తము కొంచెము సేపుంటే చచ్చిపోవును.

[జనులునవ్వుచున్నారు.]

లక్ష్మ—ఓరి నీయోగంకాలిపోనూ నీకీరోగంయేమిరా ఎవళ్ళైనపిచ్చ దయ్యాలకుపెట్టలేదుగద.

యోగి—(భయపడుచు నటునిటుచూచుచున్నాడు)

లక్ష్మ—నీకుభయంలేదు చెప్పు.

యోగి—నేనీఖర్మమేమీయెఱుగను దారినితిరపతిబోతూవుంటే వీరాస్వామి అని ఒకడువచ్చి నీకుడబ్బువస్తుంది. నీవువూరికేకన్నులుమూసుకొని కూర్చోమన్నాడు.

[పరమహంస, జనులు, అవధూత అందఱునవ్వుచున్నారు.]

అవ—చూశారా కృష్ణారావుగారూ! ఎంతమాయజరిగిందో ఇదియేదో షుబేదారుచేసిన భడవాపని అయివుంటుంది

లక్ష్మ—అయితే నీవెందుకు యీతిండీతిప్పలు లేకుండా మాడి కూర్చున్నావు.

రామ—పరమహంసగారు! తమరు దయచెయ్యండి వెడదాము. [బసలోకి)

పర—కొంచెము వినోదము చూచిపోదాము మఱల యిట్టివిచిత్రములుకనుబడవు

రామ—అయ్యో! నేనెంతమూర్ఖుడను నిష్కారణముగా పాదప్రణాముముచేసితిని.

పర—అందుకని చింతిల్లపనిలేదు ప్రతిజీవుడు భగవత్స్వరూపుడు. కామముతో చేయని ప్రతిక్రియయు ద్విగుణీకృతఫలములిచ్చునని గదా శ్రీకృష్ణులవారుచెప్పిరి.

యోగి—నేనేమియెఱుగను అదుగో ఆషుబేదారు దగ్గిరవున్న అతనిని పట్టుకుంటే అంతా తెలుస్తుంది.

లక్ష్మ—కొందఱు షుబేదారు దగ్గిరవున్న సిద్దయ్య గురువును పట్టుకొనిపోవుచున్నారు.

యోగి—అబ్బే! ఇతను కాదు- అదుగో ఆ లావుపాటి ముక్కాయన నుతీసికొనిరా

సిద్ధి—నేనేపాపమెఱగనయ్యా! పంతులుగారూ మాట్లాడరేమి?

పంతు—(ఇంటికిఁబారిపోవుచున్నాఁడు)

లక్ష్మి—ఇతఁడేనా?

యోగి—ఇతఁడే.

[అప్పుడు వెంకాయి, నాగరత్నము సాయంత్రము నీళ్ళకుబయలు దేరుచున్నారు.]

వెంకా—ఇదుగో నమ్మోయివదినా! అంతాతిరిగివస్తున్నారు- మహాతమాషాగావుంది. ఒకళ్ళమాటలాసస్తూ యేమిటో చూచివత్తాము.

నాగ—ఏముంది, ప్రొద్దునవచ్చాడన్న యోగివట్టివాఁడుగాఁట, ఎవఁడో వకఁడు మంత్రాంగం చేసి యింత గంద్రగోళం చేశాడఁట- పోనీపద.

వెంకా—అయ్యో! జనం అంతా ఎవరో ఆయన చుట్టూవున్నారేం?

నాగ—ఆయ నేనిజమైన పరమహంసఁట.

వెంకా—చూడు చూడు. అదుగో నలుగురుమనుష్యులు పట్టుకున్నారే- అతణ్ని చూడూ! నాగరత్నం! ఇతఁడే సుమా మన్న పంతెన దగ్గఱ తేటిసారఁజూచినవాఁడు.

నాగ—నిజమే. ఎంత అసాధ్యుఁడో! చూడు యెందరిని తెప్పించినాఁడో! గొప్పశక్తిగలవాఁడు.

లక్ష్మి—నీవెఱుఁగకపోతే అమాయకుఁడు మావెంకన్న యింతయింద్రజాలం చెయ్యలేడు ఏం వెంకన్నా అడగవేం.

యోగి—[హీనస్వరముతో] నీవుగాదూనన్నిందులోకిదింపింది అన్నం నీళ్ళూకూడా లేకుండా చేశావు. యిదట్లేమాట్లాడవేం! ఇంకా

కా యెవరో పాలూపంచదారా గూడా ఇస్తే పుచ్చుకోక లేకూ ?

వీరా — రామరామ నేనేపాపమెఱుఁగను. నీవుమహాయోగివని చెప్పితేగాదూ నేనునమస్కారముచేసి దగ్గరకువచ్చింది ?

యోగి — ఓరిదొంగముండాకొడకా ! నీవుగాదట్రా నాకీ పంగలకఱ్ఱ తెచ్చింది ?

సిద్ధె — [పంగలకఱ్ఱఁజూచి తనలో] పిచ్చో ! నాది యీపంగలకఱ్ఱ- ఇదియిక్కడికెలావచ్చింది. ఇప్పుడుగనుక నాదంటేనా నన్నుగూడా హంగామాచేస్తారు. (ప్రకాశముగా] షుబేదారూ ! ఈకఱ్ఱ యెప్పుడుతెచ్చావు ?

[షుబే — చెవిలో నేమియో చెప్పుచున్నాఁడు]

(సిద్ధె — చేతితో నోరు మూసుకొనుచున్నాఁడు.]

వీరా — పంగలకఱ్ఱ నేను చూడనే లేదు.

యోగి — పో నీనాగుడ్డలు నాకు తే- [అనిమూటలాగుచున్నాఁడు)

లక్ష్మి — [వీరాస్వామిని రెక్కలుకట్టియీడ్చుచున్నాఁడు]

జనులు — (కలకలధ్వనుచున్నారు.)

వీరా — [బ్రతిమాలుకొనుచు లక్ష్మయ్య చెవిలో నేమియో చెప్పుచు) బుద్ధి వచ్చినది. [చెంపలు వాయించుకొనుచున్నాఁడు)

పర — (నవ్వుచుబయలుదేరి బసకుఁ బోవుచున్నాఁడు. జనులంతా వెంటఁజనుచున్నారు)

షుబే — (పోవుచు] సిద్ధెయ్యా ! చూశావా ! నాకెలా జరిగిందో ? నా యముండాకొడుకు ప్రొద్దున్నె వచ్చి నీవు సహాయము చెయ్యాలని బ్రతిమాలుకొని సగము యిస్తానన్నాఁడు.

సిద్ధె — ఝూటాకోరు ముండాకొడుకు- ఎండటినో బుట్టలోపెట్టేసి చేమోసపోయినావేం ? వూరికే మోసము గాకుండా నిష్కారణముగా నాపంగలకఱ్ఱకూడా పాడుచేస్తివి.

షుబే—ఇప్పుడుమనం యేంచేస్తే వాఁడుచిక్కుతాడో చూస్తా?

సిద్ధా—నీపుణ్యమాయిరిగాని ఇఁకవాణ్ణి వదిలిపెట్టు-పైగామనం గూడా యీమాదర్సోచీలో చేరామని తెలిస్తే మనకున్న గౌరవం గూడా పోతుంది- ఇక్కడికయినదేమో అయింది నోరుమూసుకొని వూరుకొందాము.

షుబే—ఇవాళ నేపట్టి పొట్టిష్టివ్రైలేచాను వాఁడూ మొద్దుముండాకొడుకు ఆపెనుగులాటలో నావళ్ళంతాహూనహూనమయ్యేటట్టు నలఁగబాదిచాడు వరంవరంయిప్పుడు నలుపుపెట్టుతున్నది.

సిద్ధా—అన్నీ మనమనుకున్నట్టుసాగవు. మనకెందుకు ఇఁకయిలాగంటి పాడువ్యవహారాల్లోకి దిగవద్దు. నామట్టుకు యిన్నటి వ్యవహారముతో సిగ్గువచ్చింది. ఆకేసులోనుంచి దాటి యివతలపూడిపడితినా యిఁకవేదాంతంమాని ఇంత వైద్యమన్నా చేసుకొని బ్రతుకుతాను.

షుబే—ఇంటికిపద ఇఁక ఆపరమహంస దగ్గరకువద్దు మనపంతులుసమయంలో దాటాడు-

సిద్ధా—ఏలాగయినా బ్రాహ్మలనునమ్మగూడదు- మన్నిరకబెట్టితనుచూడూ యేలాజారేడో?

షుబే—ఆయనయెప్పుడూ అలాగేచేస్తాడు నేనంటే వూళ్లోమునుపెంతో గౌరవం- ఈవేదాంతంలోకి దిగినప్పటినుంచీ, సరిగామాయింట్లో ఆడవాళ్ళే నన్నుజూస్తే భయపడుచున్నారు.

సిద్ధా—నీవిప్పుడయినా గంజాయిమానితే బాగుపడవచ్చు-

షుబే—పంతులుతాగుడుకూడా నేర్పాడు దానితోయెక్కడడబ్బూచాలకచస్తున్నాను-

సిద్ధా—[వెనుకకుఁజూచి] జనంసద్దుగుంది అదుగోపీరాస్వామి పారిపోతున్నాఁడు.

షుబే — పిల్లిపోయిసిల్లిపోయె పిస్తగిర్ని నదన్నట్లు ఆలక్ష్యయ్యను దక్కిన వి ఆరూపాయలున్నీ.

సిద్ధా — అతఁడు చేదిగను మీఁదవచ్చినపోలీసు వుద్యోగస్తుడు కాఁడుగద!

షుబే — ఏమో నేనాయనవంక తిన్నగా చూడనేలేదు.

సిద్ధా — ఈసారికి యింటికిపద, పోగొట్టుకొనుటున్నది చాలు ఇఁకయిట్లాంటివాటికి వెళ్ళవద్దు. బుద్ధివచ్చింది.

(అందఱు నిష్క్రమించుచున్నారు)

(అక్కడబసలో పరమహంసయిట్లు చెప్పుచున్నాడు)

పర — జనులారా! ఈలోకములో మోసముకొరకు వృత్తిగా నవలంబింపఁబడుచున్నది. నేఁడుకన్నులారాజరిగిన మోసమును జూచితిరి గదా? లోకలోచనమునకు వివేకములేదు. వలయునప్పుడు ధీమంతులకును వివేచనోచిత విజ్ఞానము కొఱఁతగానున్నది. గడ్డము, గోచి, కుంకుమబొట్లను జూచి మహాయోగులనుకొని మోసపోవుచున్నారు. జనులు విపరీతముగాఁ జెప్పుకొనుమాటలు కర్ణాకర్ణిగా వింటిని. అంతటపడ్డదనిన నింతటుబడ్డదని లోకులూరక నమ్మియితరులను నమ్మింపఁజూతురు మిథ్యావేదాంతమునకు సద్యఃఫలితములగుపడుచు చేయుచున్నవి. ౩౦౦. ౪౦౦ ఏండ్ల నాకు లేవు. ఎవ్వరో మిత్రులను మోసముజేయుటకై వాడుకచేసిరి. అదిపట్టుకుని మీరందఱు భ్రమపడి పోవుచున్నారు. అనేకులు దుర్మార్గులు వేదాంతమని మిషపెట్టి కుట్రదొంగలై. స్త్రీలను జెఱచుచున్నారు. జనులీదురభ్యాసమును తొలగించుకొనినఁగాని సంఘాభివృద్ధికానేరదు.

[అనినిష్క్రమించుచున్నారు]

జనులెల్లరుఁ దామజూచిన చిత్రకథను జెప్పుకొనుచుఁ దమతమ గృహములకుఁబోవుచున్నారు.

సంపూర్ణము

Ready for Sale !

ప్రహసనములు

౧. చమత్కారస్నేహప్రహసనము.	౦-౨-౦
౨. మహామోంగరహాస్యప్రహసనము.	౦-౨-౦
౩. విధక్షో వివాహప్రహసనము.	౦-౨-౦
౪. నిరపవాదప్రహసనము	౦-౨-౦
౫. మద్యపానప్రహసనము.	౦-౨-౦
౬. పల్లెటూళ్ళపట్టుదలలు.	౦-౨-౦

ప్రత్యేకము స్త్రీలకొఱకు.

౧.	స్త్రీలపాటలు	౧ భాగము.	౨౪౦ పేజీలు.	౦-౧౨-౦
౨.	స్త్రీలపాటలు	౨ భాగము.	౨౫౦ పేజీలు.	౦-౧౨-౦
౩.	స్త్రీలపాటలు	౩ భాగము.	౨౪౦ పేజీలు.	౦-౧౨-౦
౪.	కాశీమజిలీలు	౧ భాగము.	౪౦౦ పేజీలు.	౧-౦-౦
౫.	కాశీమజిలీలు	౨ భాగము.	౪౦౦ పేజీలు.	౧-౦-౦
౬.	శిశుసంజీవని.			౦-౪-౦